

MALMIN MATKAILUOPETUKSEN ALKUVAIHEET

Kaarina Kantele

Ensimmäiset matkailun opiskelijat valittiin haastattelun perusteella (mikä oli tällöin käsittääkseni täysin poikkeava menettely – ja koulutuksen käynnistämistä ajaneen elinkeinon toivomus). Tästä ensimmäisenä valitusta ja aloitaneesta opiskelijaryhmästä muodostuikin malmilaisen matkailukoulutuksen tienraivaajaluokka, koulussa välillä ei-perinteiseksi koettu, mutta työelämään erinomaisesti sijoittunut ja myös merkitäviä uria luonut Y2DU.

Matkailukoulutuksen alkaessa Malmilla olin töissä Matkatoimisto Kalevassa incoming-osastolla, ja nähdessäni opiskelijahaun, satuin josain yhteydessä tokaisemaan: ”Jos opiskelijoita, kai ne jossain vaiheessa matkailun opettajaakin tarvitsevat”. Ilmeisesti tämä lause oli kulkeutunut sitten hankkeen puuhamiesten (ja -naisten), silloin Suomen kolmen suurimman matkatoimiston (Kaleva, Area ja SMT) henkilöstöjohtajien korviin, koska yhtenä päivänä SMT:n Kai Nurmi soitti minulle ja tiedusteli, olisinko kiinnostunut tehtävästä. Ensimmäisen puoli vuotta opetin oman työni ohessa, mutta sitten siirryin päätoimiseksi tuntiopettajaksi – enintään kahdeksi vuodeksi. Aikaraja siitä syystä, että minulla oli ylempi korkeakoulututkinto, mutta ei opettajaksi pätevöittäviä pedagogisia opintoja. Eikä intressiä niiden suorittamiseen. Koin uuden opetuksen sisällön suunnittelun ja luomisen kiinnostavaksi,

mutta tällöin en vielä ajatellutkaan, että opettajaksi loppuiksi...

Malmin koulutus syntyi matkatoimistojen aloitteesta, ja koulutuksen tavoitteena oli vastata nimenomaisesti matkatoimistoissa silloin vaadittaviin osaamistarpeisiin. Opetuksessa painottuivat matkailumaantiede sekä matkailun osalta erityisesti eri varausjärjestelmien hallintaan ja lipunkirjoitukseen liittyvät valmiudet. Voisi sanoa, että Malmilla opiskeltiin ensisijaisesti matkailun myyjiksi, ei matkailuneuvojiksi. Tulee muistaa, että 1980-luvun lopulla esim. lento- ja laivaliput kirjoitettiin suurelta osin manuaalisesti ja ilman automaattihinnoittelun tukea.

Eteläisen Suomen matkailuelinkeino (niin matkanjärjestäjät, matkatoimistot, laiva- ja lentoyhtiöt, VR, Matkahuolto, autovuokraamot kuin vakuutusyhtiötkin) tuki aktiivisesti koulutuksen toteutusta. Opiskelijat siirtyivät jo ensimmäisen vuoden opintojen ja lyhyen harjoitteluvaiheen jälkeen kesätöihin matkatoimistoihin ja liikenne-yhtiöihin, mutta jossain määrin myös majoitus-yrityksiin. Opiskelijat lunastivat paikkansa alusta alkaen: ensimmäisen opiskelijaryhmän palattua kesätöistä, seuraavalle kesälle kesätyöpaikkoja oli tarjolla jo enemmän kuin linjalla opiskelijoita. Myös opettajille luotiin mahdollisuus työskennellä elinkeinossa. Itse kartutin Malmin vuosinani liikematkailuosaamistani; liikenne-yhtiöt mahdol-

listivat kaikki lipunkirjoitukseen ja hinnoitteluun liittyvät koulutukset sekä matkatoimistot käytännön ”sparrauksen” tarjoamalla mahdollisuuden kesälomituksiin myynnissä ja liikematkoissa. Tämä oli toimiva – ja tuolloin todennäköisesti ainoa mahdollinen malli – ajantasaisen matkailuopetuksen tuottamiseksi.

Edes työn mielenkiintoisuus ja jatkuva mahdollisuus oman osaamisensa kartuttamiseen sekä ai-

van uskomattoman aktiiviset ja matkailun omaksi alakseen tuntevat opiskelijat eivät kuitenkaan pystyneet karkottamaan pedagogisten opintojen peikko – deadline koittaessa siirryin takaisin elinkeinoon. Mutta vieläkin kerran vuodessa malmilaisuus valtaa mielen – joko entisten opiskelijoiden yhteisessä tapaamisessa tai Helsingissä käydessäni tavatessani lentokentällä tai kadulla yllättäen jonkun entisen ”malmilaisen”.

Kaarina Kantele

Fil maist, yhteiskuntatieteiden tri

Matkailualan yliopettaja

*Matkailualan tutkimus- ja koulutus-
instituutti (MTI)*